

Mandat:

Utredningsfasen av kommunereformen til behandling i februar 2015.

Regjeringen la 14. mai 2014 fram kommuneproposisjonen 2015, som inneholdt en meldingsdel om kommunereformen. Saken ble behandlet i Stortinget 18. juni, der det ble gitt bred politisk tilslutning til at det er behov for endringer i kommunestrukturen, målene for en reform og økonomiske virkemidler. Prosessene skal startes opp høsten 2014.

Stortinget slutta seg til at Fylkesmannen skal ha en sentral rolle i gjennomføringen av reformen. Regjeringens oppdragsbrev ble sendt til Fylkesmennene 24.06.2014 (vedlagt). Fylkesmennene skal være tilretteleggere og koordinator i prosessene. Det er forutsatt at KS trekkes inn i gjennomføringsarbeidet. KS må i tillegg få mandat for sitt arbeid fra sine medlemmer.

Kommunalreformen består sett fra et nasjonalt perspektiv av fire deler:

- a) Oppgaver; det ses på muligheten for desentralisering av oppgaver fra fylkeskommunene, fra regional statsforvaltning og interkommunale oppgaver.
- b) Struktur; det er både kommune- og fylkesinndelingen som er til diskusjon, men også inndelingen av statsforvaltningen.
- c) Styring; det ses både på modeller/regelverk for intern organisering/styring av kommuner, det ses på lovregulering av oppgaver oppgaver til fylkeskommuner/staten/hovedstaden, det ses på prinsippene for statlig styring av kommunene og det ses på rammene for styring av kommunal forvaltning (kommunelov, særlover).
- d) Finansiering; Det blir sett på finansiering av kommunene, inntektssystemet skal gjennomgås i 2017 og det er lagt inn flere virkemidler for omstilling/kompensasjon i selve reformgjennomføringen.

Andre viktige prinsipper som ligger til grunn for kommunalreformen:

- Videreutvikling av generalistkommunesystem med like grunnoppgaver til alle kommuner. Dersom resultatet av lokale strukturprosesser blir en svært heterogen kommunestruktur med kommuner av svært varierende størrelse, er det sagt at spørsmålet om pålagt interkommunalt samarbeid og oppgavedifferensiering hvor de største kommunene kan få nye oppgaver blir aktualisert.
- Det er ønskelig med sterkere og mer geografisk funksjonelle generalistkommuner både i distriktet og rundt storbyene
- Lange avstander og ønske om nærhet kan sikres gjennom lokalstyrer, kommunedelsorganisering, lokale servicekontor og andre interne organisasjonsløsninger.
- For å finne gode løsninger må det bl.a. tas hensyn til spredt bosettingsmønster, reiseavstander og etablerte identitetsområder.

1. Dialogfase fra september 2014 til februar 2015	- Avklaringer av geografiske retningsvalg på bakgrunn av tilrettelagt kunnskapsgrunnlag og prosesser i enkeltkommuner og mellom kommuner
---	--

Kunnskapsgrunnlag og vurderingskriterier

Det er ikke mulig å utrede seg fram til et «rett» svar på kommunereformen. Det er imidlertid nødvendig å ha et kunnskapsgrunnlag både for å se utfordringsbildet/behovet for reform, kunne vurdere ulike alternativer for sammenslåing og se konsekvenser/muligheter av dette.

Departements/fylkesnivået vil bistå kommunene med verktøy til dette, veiledere til prosessgjennomføring og verktøy til bruk i innbyggerdialog. Fylkesmennene skal vurdere å gi støtte til dette, utover det som stilles til rådighet fra sentralt hold.

Et sentralt utgangspunkt for hva man trenger kunnskaper om og hvordan situasjonen i dag og framover konkret skal vurderes i ulike kommuner, er ekspertutvalgets kriterier for god kommunestruktur. Disse er viktig for å kunne analysere/vurdere krav til robusthet i befolkningsgrunnlag, kompetanse og kapasitet, og hva som skal til for at en kommune ivaretar sine roller/oppgaveløsning:

a) Kriterier for kommunene

1. Tilstrekkelig kapasitet
2. Relevant kompetanse
3. Tilstrekkelig distanse
4. Effektiv tjenesteproduksjon
5. Økonomisk soliditet
6. Valgfrihet
7. Funksjonelle samfunnsutviklingsområder
8. Høy politisk deltakelse
9. Lokal politisk styring
10. Lokal identitet

Mulige veier å gå:

- 1) Melhus kommune kan bestå som egen kommune, er robust nok.
- 2) Er åpen for å innlede samtale med Midtre- Gauldal, Klæbu, Skaun og Trondheim kommune.
- 3) Melhus kommune ønsker ikke å gå i dialog med Trondheim, men kun Midtre- Gauldal, Klæbu og Skaun kommune.
- 4) Andre mulig alternativer?